

NOTAT

Udvidelse af kapacitet til fedmekirurgi i Region Midtjylland

Der beskrives i dette notat et forslag til udvidelse af kapaciteten til fedmekirurgi i Region Midtjylland.

Der er tale om en støt stigende forekomst af fedmekirurgi i Danmark. I perioden 2005 til 2008 er der sket en stigning i antal operationer fra 276 til 1.780 på landsplan. Sundhedsstyrelsen vurderede primo 2009, at der nu og i de kommende år vil være behov for ca. 4.000-5.000 fedmeoperationer på landsplan.

Region Midtjyllands befolkning udgør ca. 23 % af Danmarks samlede befolkning, og der kan således være en forventning om, at der i Region Midtjylland i de kommende år vil være et behov for omkring 1.000 operationer for fedme om året.

Status og nuværende organisering af fedmekirurgi i Region Midtjylland

Der varetages i Region Midtjylland for nuværende alene fedmekirurgi på ÅUH, Århus Sygehus. Opgaverne vedrørende akutte patienter, varetagelse af højt specialiserede funktioner og overholdelse af kræftpakker giver ikke mulighed for en væsentlig udvidelse af kapaciteten på ÅUH, Århus Sygehus.

Der er imidlertid en markant og vedvarende ventelisteproblematik forbundet med fedmekirurgi. Ventelisteproblematikken knytter sig til såvel selve operationen som til den medicinske udredning, der går forud for operationen.

Den medicinske udredning er en væsentlig faktor af betydning for planlægning af kapaciteten på det fedmekirurgiske område. Ikke alle patienter, der lider af svær overvægt, egner sig til fedmekirurgi. Ligeledes kan det kirurgiske indgreb ikke stå alene, men skal ses i sammenhæng med diætetiske og livsstilsmæssige ændringer. Det fedmekirurgiske forløb indledes således af en medicinsk udredning, hvor patientens egnethed til operation vurderes. En række faktorer spiller ind på denne vurdering, herunder udvikling i overvægten, tidligere

10-05-2010

Jeanette Pinnerup Jensen

Tel. +45 8728 4441

jeanette.pinnerup@stab.rm.dk

1-30-72-118-07

Side 1

vægttab, spisemønster, følgesygdomme, motion, misbrug mv. Patienten kan indstilles til operation efter en samlet vurdering af bl.a. ovenstående faktorer.

Medicinsk Afdeling på ÅUH, Århus Sygehus har hidtil været den eneste afdeling i Region Midtjylland, der kan indstille til operation. I 2009 blev der henvist 1.947 patienter til udredning på medicinsk afdeling på ÅUH, Århus Sygehus, og der var 1½ års ventetid til udredning.

Den begrænsede kapacitet inden for såvel medicinsk udredning samt fedmekirurgi medfører i kombination med behandlingsgarantien på 1 måned, at størstedelen af patienterne på nuværende tidspunkt går direkte til privatsektoren til udredning og operation.

Der blev i 2009 foretaget 615 fedmeoperationer på patienter fra Region Midtjylland. Heraf blev 31 (ca. 5 %) opereret i offentligt regi.

Den væsentlige andel operationer, der varetages i privat regi, er forbundet med merudgifter på grund af den højere pris for forløbet i det private. Med virkning fra den 4. marts 2010 er taksten for et fedmekirurgisk forløb (forundersøgelse, forbehandling, gastric bypass-operation, efterbehandling og kontrol) 64.667 kr. Til sammenligning kan et fedmekirurgisk forløb udføres for ca. 47.000 kr. på regionens egne hospitaler.

Udgifterne pr. fedmeforløb er således omkring 30 % højere ved operation i privat frem for offentligt regi.

Det bemærkes i denne sammenhæng, at der til det samlede billede af udgifterne vedrørende fedmekirurgi også hører udgifter forbundet med varetagelse af komplikationer og re-operationer. Disse udgifter opstår uafhængigt af, om den primære operation varetages i offentligt eller privat regi. En del af udgifterne håndteres i regi af udmøntning af intensiv pulje (jf. tidligere punkt på samme dagsorden).

Det kan endvidere oplyses, at de er forventningen, at der – på baggrund af en aftale herom med privathospitalerne - vil blive foretaget en journalaudit inden for fedmekirurgien på to privathospitaler samt Århus Sygehus.

Anbefalinger fra arbejdsgruppen for udredning af fedmekirurgi i Region Midtjylland
Arbejdsgruppen for udredning af fedmekirurgi i Region Midtjylland anbefaler, at der sker en udvidelse af kapaciteten til varetagelse af fedmekirurgi, og at denne udvidelse sker på henholdsvis Regionshospitalet Viborg og Regionshospitalet Horsens. Begge hospitaler har forudsætningerne for at kunne varetage fedmekirurgi (to kirurger fra hvert hospital skal forinden igennem et oplæringsforløb). Forudsætningerne beskrives i den vedlagte rapport.

Arbejdsgruppens anbefaling om at udvide den regionale kapacitet på området skal ses i lyset af den i budgetforliget for 2009 stillede opgave om at beskrive et samarbejde med henblik på hjemtagning fra privatsektoren. Der vil således være et besparelespotentialt forbundet med hjemtagning af aktivitet fra privatsektoren.

Det er endvidere arbejdsgruppens vurdering, at fedmekirurgien udgør et strategisk vigtigt udviklingsområde, hvor det er væsentligt, at de offentlige hospitaler er med. Fedmeoperationer hænger således snævert sammen med andre kirurgiske indgreb samt med udvikling af øvrige

operationsteknikker på området. Brugen af den avancerede laparoskopi (kikkertoperation) i forbindelse med fedmeoperationerne udgør et grundlag for at højne niveauet for brugen af denne operationsteknik også ved andre operationstyper. Laparoskopisk kirurgi er en mere skånsom operationsteknik, der medfører færre generelle komplikationer og kortere indlæggelsestid.

En fortsat udvikling af det fedmekirurgiske område i offentligt regi er ligeledes væsentlig set i forhold til en generel udvikling mod en øget forekomst af livsstilssygdomme. Udviklingen på det fedmekirurgiske område kan således bidrage til etablering af tværfaglige miljøer for håndtering af livsstilssygdomme generelt set.

Der beskrives i den vedlagte rapport to modeller for oplæring af kirurger. Den nuværende bemandingsmæssige situation på ÅUH, Århus Sygehus medfører, at det er en forudsætning for opbygning af kapacitet i henholdsvis Viborg og Horsens, at modellen, hvor der etableres en samarbejdsaftale med enten et privathospital eller et udenlandsk hospital omkring oplæringsforløb, anvendes. Denne forudsætning kan eventuel få betydning for den nuværende tidsplan for udrulning af funktionen til Viborg i 2010 og Horsens i 2011.

Som et led i opbygningen af kapacitet i Region Midtjylland indgås desuden en samarbejdsaftale med en privat leverandør omkring oplæring af kirurger fra ÅUH, Århus Sygehus i varetagelse af re-operationer. Varetagelse af re-operationer ved fedmekirurgi er en højt specialiseret funktion, hvorfor samarbejdsaftale alene kan indgås med en leverandør, der er godkendt til varetagelse af funktionen af Sundhedsstyrelsen.

Sundhedsstyrelsens specialeplanlægning

Operation for fedme er en specialfunktion og kan således alene varetages på afdelinger godkendt hertil af Sundhedsstyrelsen. I Region Midtjyllands ansøgning om varetagelse af specialfunktioner, der blev fremsendt til Sundhedsstyrelsen i maj 2009, blev der søgt om varetagelse af fedmeoperationer på henholdsvis ÅUH, Århus Sygehus og Regionshospitalet Viborg. Det fremgik af ansøgningsmaterialet, at muligheden for at varetage fedmekirurgi på Regionshospitalet Horsens var under udredning. Region Midtjylland har efterfølgende fremsendt oplysninger til Sundhedsstyrelsen, der kan underbygge en ansøgning om varetagelse af fedmekirurgi på Regionshospitalet Horsens.

Regionerne modtog svar på ansøgningerne den 1. marts 2010. Sundhedsstyrelsen godkender varetagelse af fedmeoperationer på ÅUH, Århus Sygehus og Regionshospitalet Viborg, mens der blev givet afslag til Regionshospitalet Horsens. I afslaget til Horsens anføres det, at Sundhedsstyrelsen vurderer, at volumen ikke er tilstrækkeligt til yderligere funktioner i regionen. Det anføres endvidere, at der kan ske revurdering af Sundhedsstyrelsens beslutning, hvis der senere viser sig behov for yderligere kapacitet på området.

Fem privathospitaler er godkendt til varetagelse af fedmeoperationer.

Den medicinske udredning med henblik på fedmeoperation er ligeledes en specialfunktion, og varetagelse skal godkendes af Sundhedsstyrelsen. Region Midtjylland søgte om varetagelse af denne funktion på ÅUH, Århus Sygehus og Regionshospitalet Viborg. Begge afdelinger blev godkendt til varetagelse.

Det fremgår af Sundhedsstyrelsens udmelding pr. 1. marts 2010, at ingen privathospitaler er godkendt til varetagelse af diagnostik med henblik på operation for fedme.

Rammerne for udvidelse i Viborg og Horsens

Det er vurderingen, at Regionshospitalet Viborg og Regionshospitalet Horsens hver især kan varetage 120-150 operationer om året, når funktionen er fuldt implementeret på afdelingerne, herunder at to kirurger fra hver afdeling er oplært til selvstændig varetagelse af fedmekirurgi.

Det er forventningen, at funktionen kan være implementeret på Regionshospitalet Viborg i løbet af efteråret 2010, således at der i 2010 forventeligt kan varetages omkring 40 operationer. Regionshospitalet Horsens vil forventeligt kunne varetage fedmekirurgi fra primo 2011. Varetagelsen på Regionshospitalet Horsens forudsætter, at der sker revurdering af Sundhedsstyrelsens beslutning om afslag til Horsens.

I det foregående punkt vedrørende finansiering af meraktivitetsprojekt på 110 fedmekirurgiske forløb i 2010 på ÅUH, Århus Sygehus fremgår, at Århus Sygehus søger om finansiering på 47.000 kr. pr. forløb. En opbygning af kapacitet på henholdsvis Regionshospitalet Viborg og Regionshospitalet Horsens vil ske inden for samme beløb pr. fedmekirurgiske forløb.

Ansøgningen om særskilt finansiering af de fedmekirurgiske forløb skal ses i relation til, at det ikke forventes, at aktiviteten vedrørende fedmekirurgi vil være inden for rammerne af de i takststyringspuljen for 2010 afsatte midler, samt at en afregning til 50 % af DRG-taksten ikke dækker udgifterne forbundet med indgrebet.

DRG-værdien af en fedmeoperation er i 2010 47.174 kr., mens DRG-værdien af det medicinske forløb (forundersøgelser og kontroller) er omkring 7.500 kr. En afregning pr. forløb på 47.000 kr. svarer således til ca. 85 % af DRG-værdien på det samlede forløb på 54.674 kr. (operation og medicinsk forløb).

Som det også fremgår af det foregående punkt vedrørende fedmekirurgi på Århus Sygehus, er taksten for et fedmeforløb på privathospital ca. 65.000 kr., og der er dermed med ovenstående forslag til afregningstakst tale om en besparelse på omkring 30 % pr. operation.

Hvis det forudsættes, at RH Viborg og RH Horsens samlet set kan varetage 250 operationer i 2011 – og at priserne i 2011 bliver nogenlunde på 2010-niveau – betyder det en besparelse på omkring 5 mio. kr. set i forhold til udgifterne for 250 fedmeforløb i privat regi.

Finansiering i 2010

Fedmeoperationerne foretaget på Århus Sygehus finansieres delvist via kontoen for behandling af patienter fra andre regioner. Der er imidlertid forventningen, at hospitalerne i Horsens og Viborg primært kommer til at varetage patienter fra Region Midtjylland.

Omkostningerne til udvidelse af kapaciteten til fedmekirurgi i Region Midtjylland foreslås finansieret via kontoen for behandling på privathospitaler (udvidet frit sygehusvalg). Der vil for 2010 alene være tale om, at RH Viborg får opbygget kapacitet, mens RH Horsens forventes at kunne starte op i 2011.

Det anslås, at RH Viborg i 2010 kan varetage omkring 40 operationer. Dermed er der i 2010 et finansieringsbehov på 1,88 mio. kr. til varetagelse af 40 fedmekirurgiske indgreb på RH Viborg, som foreslås finansieret via kontoen for udvidet frit sygehusvalg, jf. nedenstående bevillingsskema:

	2010
	Drift
Tillægsbevillinger, 1.000 kr.	Udgifter
<i>Bevillingsændringer</i>	
Regionshospitalet Viborg	1.880
Kapacitet til varetagelse af fedmekirurgi	
Bevillingsændring i alt	1.880
<i>Finansiering</i>	
Kontoen for behandling på privathospitaler (udvidet frit sygehusvalg)	-1.880
Finansiering i alt	-1.880
Total	0

Som det er tilfældet med meraktivitetsprojektet vedrørende fedmekirurgi på Århus Sygehus, vil der også ske særskilt opfølgning på meraktiviteten i 2010 vedrørende fedmekirurgi på RH Viborg. Såfremt den faktiske aktivitet bliver mindre end forventet, vil der ske efterregulering ved regnskabsafslutning.